

1. A KÖTELEZŐ TARTALÉKRENDSZER TECHNIKAI MÓDOSÍTÁSA

A Monetáris Tanács 2023 májusában a kötelező tartalékrendszer technikai módosításáról döntött. Az átalakítás keretében az MNB a bankszektoral együttműködve megkezdte a felkészülést arra, hogy a tartalékköteles hitelintézetek tartalékalapját a korábban alkalmazott, hónap végén fennálló forráselemeken alapuló módszertan helyett havi átlagos értékek alapján határozza meg. Az átálláshoz szükséges átmeneti időszakban a kötelező tartalék alapját az MNB rögzített módon, a 2023. március 31. napjára vonatkozó statisztikai mérleg állományi adatok alapján állapítja meg. Emellett a tartalékkötelezettség teljesítésébe 2023. július 1-től beleszámít a hitelintézet MNB által vezetett forint betéti számláján legalább 14 napos eredeti futamidőre lekötött összeg, legfeljebb a minimálisan tartandó kötelező tartalék 15 százalékáig.

A fentiek alapján a lényeges változások az alábbiak:

- A bankszektoral egyeztetve az MNB megkezdte a felkészülést, hogy a kötelező tartalék megállapításához felhasznált tartalékalap a forráselemek havi átlagos állományán alapuljon.
- A 2023. július 1-től, a havi átlagos állományokra való átálláshoz szükséges átmeneti időszakban a hitelintézetek tartalékalapját az MNB a 2023. március 31-i statisztikai mérleg adatok alapján állapítja meg.
- A kötelező tartalék teljesítésébe, 2023. július 1-től korlátozott mértékben, legfeljebb a minimálisan tartandó kötelező tartalék 15 százalékáig beleszámít a bankok által az MNB-nél legalább 14 napos futamidőre lekötött összeg.

1.1. Hogyan határozza meg az MNB a tartalékköteles hitelintézetek kötelező tartalékát 2023. július 1-től?

Abban az átmeneti időszakban, amelyben az MNB felkészül a kötelező tartalék tartalékköteles forráselemek havi átlagos állománya alapján való meghatározására, a bankszektor pedig az ehhez szükséges adatok szolgáltatására, az MNB a tartalékköteles forráselemek 2023. március 31-i statisztikai mérlegek szerinti rögzített állománya alapján határozza meg a kötelező tartalék mértékét. Amennyiben egy hitelintézet ezt a dátumot követően kezdi meg a tevékenységét, az MNB a tartalékköteles hitelintézet tartalékalapját a korábbi gyakorlat szerint, a teljesítési tárgyidőszakot megelőző második hónapra vonatkozó Statisztikai mérleg adatok alapján állapítja meg.

1.2. Hogyan teljesíthető a kötelező tartalék július 1-től az MNB-nél legalább 14 napos futamidőre lekötött betétek által?

A tartalékköteles hitelintézet MNB által vezetett forint betéti számláján legalább 14 napos eredeti futamidőre lekötött összeg július 1-től korlátozott mértékben beleszámít a kötelező tartalék teljesítésébe. Az MNB a kötelező tartalék ilyen típusú teljesítését legfeljebb a napi minimálisan tartandó

kötelező tartalék (jelenleg 10 százalékos tartalékrátának megfelelő összeg) 15 százalékáig veszi figyelembe a napi záróállományok alapján. Jelenleg az MNB aktív monetáris politikai eszközei közül a változó kamatozású, legfeljebb 6 hónapos futamidejű betéti eszköz tartozik abba a kategóriába, amivel ilyen módon teljesíthető a kötelező tartalék.

1.3. Mikortól tervezi az MNB az átállást a kötelező tartaléknak a tartalékköteles forráselemek havi átlagos állománya szerinti meghatározására?

A pontos időzítéssel kapcsolatos egyeztetések még folyamatban vannak. Az MNB jelenlegi tervei szerint a tartalékköteles forráselemek havi átlagos állományát 2024. év elejétől kell a bankoknak jelenteniük, így az új módszertan szerinti első tartalékkötelezettség-megállapításra a 2024. januári adatok alapján kerül sor 2024 márciusára vonatkozóan.

1.4. Hogyan változik meg a kötelező tartalék után fizetendő kamat mértéke 2023. július 1-től?

- Az MNB a kötelező tartalék legalább 14 napos futamidőre lekötött összeg szerinti teljesítése után az arra vonatkozó betéti kamaton túl nem fizet kamatot.
- Az MNB a minimálisan tartandó kötelező tartalék legalább 14 napos futamidőre lekötött betét általi teljesítéssel csökkentett mértékének 25 százaléka után nem fizet kamatot.
- A minimálisan tartandó kötelező tartalék lekötött betét általi teljesítéssel csökkentett mértékének fennmaradó állománya után az MNB jegybanki alapkamatot fizet.
- A kötelező tartalék minimálisan tartandó kötelező tartalék feletti mértékére (azaz a választható kötelező tartaléokra) az MNB a kötelező jegybanki tartalék után fizetendő kamat mértékéről szóló rendeletnek megfelelő mértékű kamatot fizet.

1.5. Megváltozik-e a tartalékolás alapját jelentő forrástételek listája?

Nem változik a tartalékköteles forrástételek listája.

1.6. Megváltozik-e az alultartalékolás és túltartalékolás kamata?

Nem változik meg, az alultartalékolás büntetőkamata továbbra is az alapkamat kétszerese, mind a napi 10 százalékos minimumértéktől való elmaradás esetében, mind abban az esetben, amennyiben a választott rátának havi átlagban nem felel meg a hitelintézet. A túltartalékolásra fizetett kamat mértéke továbbra is az O/N betéti kamatrátá havi átlaga.

1.7. A kötelező tartalékrátának napi szinten és havi átlagban is meg kell felelni?

Igen, a 10 százalékos minimum rátának napi szinten kell megfelelni. Ugyanakkor a választott ráta irányadó a havi átlagos tartalékmegfelelés szempontjából. Emiatt elképzelhető, hogy egy bank egy nap nem tart elegendő likviditást a VIBER számláján a nap végén, és ebből napi szankciója, majd később a havi átlagra vonatkozóan is szankciója adódik. Mindkét alultartalékolási szankció büntetőkamata a jegybanki alapkamat kétszerese.

1.8. Meddig kell nyilatkozni a következő negyedéves választható tartalékrátát illetően?

Minden negyedévet megelőző hónap 11. munkanapjáig kell beküldeni a STEFI rendszeren keresztül a következő negyedévre választott rátát.

1.9. Mekkora tartalékráta kerül meghatározásra, ha a hitelintézet nem nyilatkozik a választott ráta mértékéről?

Amennyiben a hitelintézet részéről nem érkezik érvényes nyilatkozat a választható tartalékráta mértékéről a következő negyedévre vonatkozóan, a következő negyedéves tartalékolási periódusra automatikusan a korábbi nyilatkozatának megfelelő ráta kerül meghatározásra. Amennyiben a hitelintézetek még nem küldött be korábban érvényes nyilatkozatot, automatikusan a minimális 10 százalékos tartalékráta kerül meghatározásra. Amennyiben egy intézmény két rátaválasztási időszak között kezdi meg tevékenységét, az első negyedéves rátaválasztásig automatikusan a minimális 10 százalékos tartalékráta érvényes rá.

1.10. Megfelelő indokoltsággal kérhető-e felmentés a kötelező tartalék nem teljesítésére vonatkozó szankciók alól?

Igen, alultartalékolás esetén a jegybanki eszköztárnak írt – indoklással ellátott – levél alapján az MNB eltekinthet a kötelező tartalékmegfelelés nemteljesítésének szankciójától. Ezt a felmentést az MNB nem hozza nyilvánosságra. Likviditási stresszhelyzet esetén az MNB szintén dönthet úgy, hogy eltekint az alultartalékolás szankciójától.

1.11. A kötelező tartalék minimum mértékéig folyósításra kerül-e automatikus jegybanki hitel?

Nem, a bankoknak maguknak kell gondoskodniuk a napi minimum tartalékszintnek való megfelelésről.

1.12. Kell-e előírt stabil forrásellátottságot számolni a kötelező tartalék után?

A kötelező tartalék teljes összege kivonható stresszhelyzetben. Az MNB döntése alapján nem generál stabil forrás igényt. A felügyeleti tájékoztatás a kérdés kapcsán [itt](#) található.

1.13. A kötelező tartalékráta mekkora része vonható ki stresszhelyzetben, mekkora része számít LCR szempontból likvidnek?

A kötelező tartalék teljes összege kivonható stresszhelyzetben. Az MNB döntése alapján az LCR mutató számítása során teljes mértékben likvid eszköznek tekinthető. A felügyeleti tájékoztatás a kérdés kapcsán [itt](#) található.

1.14. Változik-e az AFR tartaléknyilatkozat tételi gyakorlat az új rendszerben?

Nem változik, ugyanúgy kell nyilatkozni a tartalékba számolandó AFR egyenlegről nap elején.

2. HOSSZÚ FUTAMIDEJŰ, VÁLTOZÓ KAMATOZÁSÚ BETÉTI ESZKÖZ

Ugyancsak a likviditás tartós lekötését szolgálja, hogy 2022. októbertől kezdődően változó kamatozású, hosszú futamidejű betéti tendereket hirdet az MNB. Az eszköz célja a likviditás tartós lekötése annak érdekében, hogy a sterilizációs állomány átlagos futamidejének hosszabbodásán keresztül a rövid hozamok ingadozása mérséklődjön, ami erősíti a monetáris transzmissziót. A hosszú betét állománya 2023. július 1-től tartalékköteles hitelintézetenként változó mértékben, az egyedi tartalékkötelezettség maximum 15 százalékáig beleszámít a kötelező tartalék teljesítésébe. Alap esetben a tender meghirdetése havonta, a Monetáris Tanács kamatdöntő üléséhez igazítva történik. A terméktájékoztató az alábbi linken érhető el: [likviditáslekötő betét tájékoztatója](#).

Az eszköz főbb jellemzői és paraméterei:

- Változó kamatozású, legfeljebb 6 hónapos betéti tender
- Kamatozás alapja az alapkamat, mint referencia ráta
- Partnerkör: hazai hitelintézetek közvetlen VIBER, BKR tagsággal és KELER számlával
- Ajánlatok beadása Refinitiven keresztül, 3 ajánlat a kompetitív szakaszban, 1 ajánlat a nem-kompetitív szakaszban. Fix kamatfelárral meghirdetett tender esetében nem kerül sor nem-kompetitív szakasz tartására.

2.1. Milyen gyakran tart az MNB hosszú betéti tendert?

Alap esetben minden hónapban, a Monetáris Tanács tervezett kamatdöntő üléseihez igazítva, az üléseket követő szerdai napon. Ugyanakkor az aktuális monetáris politikai szempontok, illetve a bankrendszeri igénybevétel és kereslet alapján az MNB ettől eltérhet. A 2023. évben a következő tervezett meghirdetések várhatók:

Kamatdöntő ülés napja	Tender napja	Induló értéknapi	Lejáró értéknapi	Eredeti futamidő
2023.05.23	2023.06.01	2023.06.01	2023.06.21	20
2023.06.20	2023.06.21	2023.06.21	2023.07.26	35
2023.07.25	2023.07.26	2023.07.26	2023.08.30	35
2023.08.29	2023.08.30	2023.08.30	2023.09.27	28
2023.09.26	2023.09.27	2023.09.27	2023.10.25	28
2023.10.24	2023.10.25	2023.10.25	2023.11.22	28
2023.11.21	2023.11.22	2023.11.22	2023.12.20	28
2023.12.19	2023.12.20	2023.12.20	-	-

2.2. Milyen futamidővel hirdeti meg az MNB az eszköz tenderét?

A futamidő alap esetben a Monetáris Tanács két, egymást követő kamatdöntő ülése közötti időszak hosszával egyezik meg, ami a Monetáris Tanács ülésének függvényében lényegében egy hónapos futamidőnek felel meg. Ugyanakkor az MNB a meghirdetés pontos paramétereit, és így a futamidőt is rugalmasan alakíthatja monetáris politikai szempontok és a keresleti tényezők alapján.

2.3. Hogyan és milyen mértékig számítható be a betétben elhelyezett összeg a kötelező tartalék teljesítésébe?

Az MNB a partner hitelintézet által tartott napi záróegyenlegek mértéke alapján, a minimálisan tartandó kötelező tartalék 15 százalékáig veszi figyelembe a legalább 14 napra elhelyezett összeget. Ugyanakkor ennél magasabb összeg is elhelyezhető a betéti tendereken, az MNB csak a kötelező tartalékba való beszámítás mértékét korlátozza. Levelezett tartalékköteles hitelintézet esetében a kötelező tartalék teljesítésébe beleszámít a levelező intézmény által az MNB-nél, legalább 14 napra lekötött forint betétnek az a része, amelyet a levelező hitelintézet a levelezett hitelintézet kötelező tartalékaként jelöl meg. Az MNB a kötelező tartalék ilyen módon történő teljesítését is legfeljebb a minimálisan tartandó kötelező tartalék 15 százalékáig veszi figyelembe.

2.4. Jegybanki fedezetbe adható-e a hosszú betét?

Igen, az MNB által elfogadható fedezet a hosszú betéti eszköz. A kötelező tartalékba való beszámíthatóság, illetve a beszámítás mértéke nem befolyásolja a fedezetként történő elfogadhatóságot; az elfogadhatóság szabályai nem változnak.

2.5. Kizárja-e egymást a zárolás és a kötelező tartalékba való beszámítás?

Nem zárja ki egymást, egyrészt a fedezetként zárolt hosszú betét beszámítható a kötelező tartalékba, másrészt a kötelező tartalék teljesítésében figyelembe vett betéti eszköz az MNB-nél zárolható.

2.6. Hogyan fizet kamatot az MNB a kötelező tartalékba beszámított hosszú betét után?

Az MNB a kötelező tartaléknak arra a részére, amely a legalább 14 napos futamidőre lekötött betéttel kerül teljesítésre, az arra vonatkozó betéti kamaton túl nem fizet kamatot.